

23/10

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 7 augustus 2023 door A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen B, hierna te noemen verweerder, tot 1 januari 2024 lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en gebruiker van het dienstmerk psycholoog NIP.

I De procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 7 augustus 2023;
- het verweerschrift met de bijlage d.d. 29 september 2023.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 17 januari 2024, waarbij klager en verweerder aanwezig waren. Klager werd bijgestaan door D. Hoogenberg, werkzaam bij Achmea Rechtsbijstand te Leiden.

II Wat is er gebeurd?

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Verweerder, gz-psycholoog, was tot 1 januari 2024 werkzaam in zijn praktijk X te Z.
- b. Klager was gehuwd met C (hierna te noemen de ex-partner).
- c. Klager is, na een verwijzing door een psycholoog van het ziekenhuis, via zijn huisarts en een bevriende relatie in het najaar van 2021 bij verweerder in behandeling gekomen.
- d. Voorafgaand aan de intake met klager had de partner van klager contact opgenomen met verweerder en hem gemeld dat zij zich grote zorgen maakte om klager, dat zij tegen de tijd van de intake 10 weken zwanger zou zijn van een tweeling en ook dat klager kort na de positieve zwangerschapstest – naar het zich liet aanzien voor een time-out - uit huis was vertrokken.
- e. Op 11, 29 en 30 november 2021 hebben drie gesprekken tussen klager en verweerder plaatsgevonden. In het eerste gesprek is ook de mail van de ex-partner aan verweerder ter sprake gekomen. Klager was hierover zeer ontstemd.
- f. Op initiatief van verweerder en met instemming van klager is bij de gesprekken van 29 (voor de helft) en 30 november 2021 (geheel) de ex-partner van klager aanwezig geweest.
- g. Op 3 december 2021 is de behandeling bij verweerder telefonisch stopgezet door klager. Klager heeft bij die gelegenheid aan verweerder te kennen gegeven dat hij niet verder wilde met de relatiegesprekken en ook niet met de individuele gesprekken. Op een vraag van verweerder waarom dit zo was heeft klager hem gezegd dat hij met een mes in bad heeft gezeten, hetgeen wel genoeg zegt.
- h. Verweerder heeft klager vervolgens een e-mail gestuurd met de factuur en daarbij een notitie over narcisme.

23/10

- i. Klager is per 9 december 2021 in behandeling gegaan bij D, gz-psycholoog.
- j. Tussen klager en zijn ex-partner liep een juridische procedure over een omgangsregeling met de in mei 2022 geboren dochters.
- k. D heeft op 22 juli 2022 een e-mail aan klager geschreven met behandelinformatie inhoudende – kort gezegd – *“dat er niets mis is met klager noch op fysiek noch op mentaal gebied.”*
Deze e-mail is overgelegd in de juridische procedure tussen klager en zijn ex-partner.
- l. Naar aanleiding hiervan heeft de ex-partner contact opgenomen met verweerder en heeft verweerder op 8 augustus 2022 op haar verzoek eveneens een brief opgesteld. Deze brief, die is gericht aan de ex-partner, eindigt met de volgende zin:
“Alles overziend kan ik de zorgen zoals benoemd in de verwijfsbrieven aangaande een stemmingsstoornis, een aantal aan stress gerelateerde symptomen en een forse narcistische persoonlijkheidsproblematiek onderschrijven.”
Voorname brief is eveneens overgelegd in de juridische procedure tussen klager en zijn ex-partner.
- m. Op 3 maart 2023 heeft de advocaat van klager een brief per mail gezonden aan verweerder waarin zij bezwaar maakt tegen de door hem aan de ex-partner verzonden brief van 8 augustus 2022 met informatie. In deze brief is verder een citaat opgenomen met kritiek op de behandeling van klager door verweerder, afkomstig van de nieuwe behandelaar van klager, D.
- n. Verweerder heeft op 7 april 2023 op deze brief gereageerd naar de advocaat van klager. Hij heeft daarin informatie over de behandeling van cliënt gedeeld en stelt dat hij de mening dat hij zijn vertrouwenspositie ernstig zou hebben geschonden, niet deelt.
- o. Op 31 december 2023 heeft de rechtbank een omgangsregeling vastgesteld tussen klager en de dochters ingevolge welke hij elke zaterdag omgang heeft met hen.

III De klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld omdat hij zijn beroepsgeheim heeft geschonden door vertrouwelijke en gevoelige informatie in de brief van 8 augustus 2022 buiten medeweten en zonder toestemming van klager te delen met de ex-partner. Verweerder heeft volgens klager willens en wetens het risico genomen dat die brief gebruikt zou worden in de aanhangige procedure tussen hem en de ex-partner. Klager is hierdoor als mens en vader beschadigd en heeft nog dagelijks met de ernstige gevolgen te maken. Zijn ex-partner gebruikt namelijk nog steeds de door verweerder in zijn brief weergegeven diagnose. Zijn dochters zijn volgens klager hierdoor ook (in eerste instantie) bij hem weggehouden.

IV De reactie van verweerder

Verweerder heeft de klacht gemotiveerd betwist. Hij heeft onder meer aangevoerd dat de brief van 8 augustus 2022 een weergave bevat van de gesprekken waar beide partners bij aanwezig waren. De daarin opgenomen informatie was dus bij beiden bekend. Daarom is geen sprake van schending van het beroepsgeheim. Desgevraagd heeft verweerder verklaard dat hij een dergelijke brief, indien iets dergelijks weer zou spelen, opnieuw zou verzenden omdat de ex-partner van klager bij hem de situatie als “zeer explosief” had geschetst.

23/10

Wat betreft de mededeling van klager dat hij in bad zat met een mes heeft verweerder ter zitting opgemerkt dat deze uitspraak nogal teatraal was en dat klager volgens hem “zo auditie had kunnen doen voor de plaatselijke toneelvereniging.”

Verweerder heeft ten slotte desgevraagd ter zitting gezegd dat hij deze casus niet heeft besproken met een collega of in intervisie omdat hij al bezig was zijn praktijk af te bouwen. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal hierop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1 Het College is van oordeel dat klager in de klacht ontvankelijk is. Deze betreft immers het beroepsmatig handelen van verweerder tijdens zijn NIP-lidmaatschap (artikel 1.1.1 lid 1 Reglement voor het Toezicht). Dat verweerder inmiddels NIP-lid af is, maakt dit niet anders.

Welke uitgangspunten gelden bij de beoordeling?

V.2 Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

De bespreking van de klacht

V.3 Het College is van oordeel dat sprake is van een ernstige klacht die in al zijn onderdelen gegrond is. Aan verweerder zal enkel een berisping worden opgelegd, nu hij inmiddels zijn lidmaatschap van de vereniging heeft opgezegd.

Hieronder zal worden uitgelegd hoe het College tot dit oordeel is gekomen.

V.4 Uit de hierboven weergegeven feiten en de opstelling en uitlatingen van verweerder ter zitting blijkt naar het oordeel van het College dat verweerder in het conflict tussen klager en zijn ex-partner volledig de kant van de ex-partner heeft gekozen. Zij had zijn sympathie omdat klager was vertrokken en zij zwanger en vervolgens bevallen van een tweeling alleen was achtergebleven. Daarmee heeft verweerder – onder meer - uit het oog verloren dat klager zijn cliënt was en niet de ex-partner.

Duidelijk is dat verweerder zijn beroepsmatig handelen zodanig heeft laten beïnvloeden door de omstandigheden waarin de ex-partner verkeerde dat hij zijn werkwijze en de resultaten daarvan professioneel niet kan verantwoorden. Verweerder heeft daarmee artikel 41 van de Beroepscode overtreden.

V.5. Een voorbeeld hiervan betreft de brief van 8 augustus 2022 die verweerder ruim acht maanden nadat de behandeling van klager was beëindigd op verzoek van de ex-partner heeft geschreven, terwijl hij wist dat tussen de ex-echtelingen inmiddels een procedure aanhangig was. Een dergelijke brief is te kenschetsen als rapportage aangezien deze tot één of meer personen herleidbare bevindingen, beoordelingen of adviezen bevat die schriftelijk zijn uitgebracht (artikel 1.16 van de Beroepscode).

V.6 In het directe contact met betrokkene(n) gaan psychologen een vertrouwensrelatie aan. Daarom zijn psychologen verplicht tot geheimhouding van hetgeen hen uit hoofde van de

23/10

uitoefening van hun beroep ter kennis komt, voor zover die gegevens van vertrouwelijke aard zijn. Verweerder heeft naar het oordeel van het College zijn geheimhoudingsplicht doorbroken door zonder toestemming en medeweten van klager aan zijn ex-partner mede te delen dat hij de zorgen kan onderschrijven aangaande “een forse narcistische persoonlijkheidsproblematiek”. Onder de geheimhoudingsplicht valt blijkens artikel 71 van de Beroepscode immers ook het professionele oordeel van psychologen over de betrokkene, terwijl bovendien de geheimhoudingsplicht na beëindiging van de professionele relatie blijft bestaan. Verweerder heeft zich in dit kader beroepen op de “explosieve situatie” die was ontstaan tussen klager en zijn ex-partner die hem aanleiding zou hebben gegeven de geheimhouding te mogen doorbreken. Die reden levert volgens het College echter onvoldoende grond voor doorbreking op omdat er tussen de kennisname van die situatie en het doorbreken van de geheimhouding acht maanden zijn verstreken.

V.7. Verweerder had blijkens artikel 89 van de Beroepscode voorafgaand aan het verzenden van de als rapportage aan te merken brief aan klager om gerichte toestemming moeten vragen om deze aan de ex-partner (een derde) te verstrekken. Als er al uit moet worden gegaan van impliciete toestemming van klager om informatie met de ex-partner te delen omdat deze informatie uit de gezamenlijke gesprekken bij beide partners bekend was, hetgeen overigens door klager is weersproken, dan moet deze geacht worden te zijn ingetrokken gelet op het einde van de behandelrelatie van verweerder met klager en het einde van de affectieve relatie met de ex-partner. Daarbij komt dat gerichte en geen impliciete toestemming in dergelijke situaties noodzakelijk is, hetgeen inhoudt dat de psycholoog de cliënt in de gelegenheid stelt de rapportage vooraf in te zien en de psycholoog daarbij de aard, de bedoeling, de consequenties en de reikwijdte van zijn handelen expliciet heeft duidelijk gemaakt (artikel 1.12 Beroepscode). Dat klager gerichte toestemming heeft verleend aan verweerder om over hem te rapporteren, is niet gebleken.

V.8. Het College is voorts van oordeel dat verweerder artikel 15 van de Beroepscode heeft overtreden door zich ter zitting laatdunkend over klager uit te laten in die zin dat hij hem theatrale uitspraken verwijt.

V.9. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de klacht gegrond is. Verweerder heeft zowel in zijn schriftelijke verweer als in zijn optreden ter zitting geen zelfinzicht of kritische reflectie getoond betreffende zijn professionele handelen en de persoonlijke waarden en motieven die bij dat handelen een rol spelen. Hij beschikte evenmin over een vorm van regelmatig (inter)collegiaal overleg, zoals bijvoorbeeld intervisie, hetgeen bij hem (mogelijk) tot inzicht in het onjuiste van zijn beroepsmatig handelen had kunnen leiden en dat mede daarom als aanvullend vereiste aan de deskundigheid van psychologen wordt gesteld in artikel 98 van de Beroepscode. Dat verweerder doende was zijn praktijk af te bouwen, levert geen rechtvaardiging op om niet over een dergelijke vorm van overleg te beschikken, nog daargelaten dat verweerder ten tijde van het verzenden van de brief in augustus 2022 nog ruim een jaar zou praktiseren. Indien verweerder thans nog de praktijk uitoefende, rechtvaardigden bovengenoemde overtredingen van de beroepscode naar het oordeel van het College zeker een voorwaardelijke schorsing in het lidmaatschap van de vereniging met oplegging van een vorm van supervisie. Echter, nu verweerder zijn praktijkvoering heeft gestaakt en inmiddels geen NIP-lid meer is, zal worden volstaan met een berisping.

23/10

De slotsom

Het College komt tot de slotsom dat de klacht gegrond is.
Het College acht de maatregel van berisping passend.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht gegrond;
- berispt verweerder.

Aldus gewezen en verzonden op 11 maart 2024

door:

mr. C.M. Berkhout , voorzitter,
mr. T.A. Leenhouts-Strijker, secretaris,
drs. A.C. van der Horst, mmc,
drs. S.J.A. de Vries,
drs. A. Wensing-Kruger, leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. C.M. Berkhout